

Łódź, 20.02.2020r.

Dr hab. n. o zdrowiu Ewa Borowiak
Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa Zachowawczego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
Wydział Nauk o Zdrowiu
Rada Dyscypliny Nauki o Zdrowiu

**Ocena głównego osiągnięcia, dorobku naukowego,
dydaktycznego i organizacyjnego dr n. med. Małgorzaty Szkup
z Zakładu Pielęgniarstwa Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
w Szczecinie w związku z postępowaniem o nadanie stopnia
naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne
i nauki o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu**

Strona formalna

Niniejsza ocena została przygotowana na podstawie decyzji Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie o powołaniu mnie na recenzenta wniosku dr n. med. Małgorzaty Szkup o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu (pismo z dnia 17.01.2020 r. nr DWNoZ₆-4510-10/20).

Kandydatka

Kandydatka do stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu, dr n. med. Małgorzata Szkup, ukończyła Wydział Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie w roku 2005 i uzyskała tytuł zawodowy licencjata pielęgniarstwa oraz w roku 2007 uzyskując tytuł magistra pielęgniarstwa.

Małgorzata Szkup w 2010 roku uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej. Również w roku 2010 Kandydatka uzyskała stopień doktora nauk medycznych za pracę pt. „Wpływ ołowiu i kadmu na profil lipidowy i funkcjonowanie psychospołeczne dzieci z zaburzeniami rozwoju” oraz ukończyły studia podyplomowe „Edukacja w opiece okołoporodowej”.

Praca zawodowa dr Szkup w latach 2005-2015 była związana z wykonywaniem zawodu pielęgniarki w Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 2 Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego (PUM) w Szczecinie. Kandydatka do stopnia doktora habilitowanego od 2007 roku pracuje jako nauczyciel akademicki w Zakładzie Pielęgniarstwa PUM w Szczecinie. Obecnie jest zatrudniona na stanowisku adiunkta.

Publikacje naukowe

Dr n. med Małgorzata Szkup jest autorem lub współautorem 84 prac oryginalnych o łącznej punktacji IF=47,735 (punkty MNiSW=1160) z czego punktacja prac w których jest pierwszym autorem wynosi 8,201 IF (punkty MNiSW=118), ponadto jest autorem 5 prac oryginalnych włączonych w cykl stanowiący główne osiągnięcie o punktacji IF=18,76 (punkty MNiSW=235). W dorobku dr n. med. Małgorzaty Szkup znajduje się 7 rozdziałów w podręcznikach krajowych.

Łączna punktacja KBN/MNiSW dla wszystkich prac to 1408 punktów MNiSW i 66,495 IF. Liczba cytowań wyżej omówionych publikacji wg bazy danych Web of Science wynosi 111, zaś Indeks Hirscha jest równy 6.

Kandydatka do stopnia doktora habilitowanego publikowała wyniki swoich badań w cenionych czasopismach o zasięgu międzynarodowym m.ni w Aging, Aging Dis., Clin. Interv. Aging, Int. J. Environ. Res. Public Health.

Przedstawiony dorobek naukowy dr n. med. Małgorzaty Szkup jest spójny i tworzy logiczną całość. Obejmuje publikacje, których tematyka związana jest z zagadnieniami z obszaru pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu.

Ze względu na tematykę poruszanych zagadnień publikacje te można pogrupować w następujące cykle:

- ✓ poszukiwanie czynników wpływających na funkcjonowanie bio-psycho-społeczne kobiet w okresie pre-, peri- i postmenopauzalnym;
- ✓ poszukiwanie czynników wpływających na funkcjonowanie człowieka w stanie choroby;
- ✓ problemy współczesnego pielęgniarstwa;
- ✓ funkcjonowanie zdrowotne wybranych grup społecznych.

Kandydatka do stopnia doktora habilitowanego odgrywała wiodącą rolę w ramach powstania większości współautorskich prac naukowych.

W całym dorobku naukowym Habilitantki dominują zainteresowania naukowe związane z analizą czynników determinujących występowanie zespołu metabolicznego.

Zagadnienia, którymi zajęła się Kandydatka w swoich rozważaniach naukowych są bardzo istotne dla zdrowia publicznego. Obecnie wykazywany wzrost występowania zespołu metabolicznego (MetS) zwiększa ryzyka zachorowalności i umieralności z powodu m.in. zawału serca, cukrzycy typu 2 czy udaru mózgu. Jednocześnie dane epidemiologiczne dotyczące rozpowszechnienia tego zaburzenia są trudne do porównania, ze względu na zmieniające się na przestrzeni czasu kryteria diagnostyczne. Dodatkową wartością analizowanego dorobku naukowego jest grupa badawcza. Z uwagi na zmiany zachodzące w organizmie w wyniku starzenia się, grupa kobiet w wieku 45-60 lat życia jest szczególnie zagrożona rozwojem MetS. W dostępnym piśmiennictwie jest już wiele badań potwierdzających związek niektórych czynników behawioralnych tj. palenie papierosów, stosowanie nieodpowiedniej ilościowo i jakościowo diety, brak aktywności fizycznej z występowaniem MetS. Dodatkowo podkreśla się, że pewną rolę odgrywają również czynniki o charakterze genetycznym. Niestety nadal jest wiele sprzecznych i niepełnych doniesień dotyczących znaczenia poszczególnych genotypów poszczególnych genów w patogenezie zaburzeń, wchodzących w skład MetS. Dlatego bardzo dużą wartość ocenianego dorobku naukowego dr M. Szkup jest próba szukania odpowiedzi na pytanie: które czynnikami genetycznymi mają znaczenie w rozwoju MetS?

Przedstawione wyniki pracy badawczej Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego, uważam za aktualne i bardzo istotne, nie tylko z naukowego punktu widzenia, ale także pod kątem praktycznych zastosowań i przełożenia na skuteczniejszą profilaktykę i efektywniejsze leczenie pacjentów z MetS. Dlatego uważam, że dorobek naukowy dr M. Szkup jest znaczącym wkładem w rozwój nauk o zdrowiu.

Uzupełnieniem zainteresowań naukowych dr M. Szkup były liczne udziały w projektach badawczych finansowanych ze środków statutowych PUM. Za działalność naukową Habilitantka była dziesięciokrotnie nagrodzona zespołowymi nagrodami Rektora PUM. Dr M. Szkup prezentowała swój dorobek naukowy na 8 zjazdach zagranicznych i 35 krajowych.

W podsumowaniu oceny dotychczasowego dorobku naukowego Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego pragnę podkreślić, że jest on obszerny i związany z głównym nurtem zainteresowań badawczych. Znalazło to odzwierciedlenie w licznych publikacjach w czasopiśmie z listy Filadelfijskiej i cytowaniach w periodykach o wysokiej wartości naukowej. Dorobek ten spełnia warunki stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk o zdrowiu.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Osiągnięciem naukowym wskazanym przez Kandydatkę będącym podstawą do wszczęcia postępowania habilitacyjnego jest cykl 5 prac pod wspólnym tytułem „Poszukiwanie czynników wpływających na występowanie zespołu metabolicznego wśród kobiet w wieku 45-60 lat”. Prace są powiązane tematycznie i opublikowane w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym. We wszystkich pracach dr n. med. Małgorzata Szkup jest pierwszym autorem. Badanie, którego wyniki stanowią główne osiągnięcie naukowe, zostało przeprowadzone w latach 2016-2017. Kohortę stanowiły 425 pacjentek w wieku od 45 do 60 lat życia, pochodzące z populacji ogólnej województwa zachodniopomorskiego. Dobór grupy badawczej i narzędzi oraz wdrożona procedura badawcza była właściwa i gwarantowała poprawność naukową.

Z autoreferatu Habilitantki wynika, że celem nadrzędnym prowadzonych badań i opublikowanych na ich podstawie prac wskazywanych jako główne osiągnięcie naukowe było poszukiwanie zależności pomiędzy czynnikami genetycznymi i występowaniem MetS wśród kobiet w wieku 45-60 lat w kontekście relacji pomiędzy polimorfizmami:

- ✓ genów *PPAR-γ* rs1801282, *FTO* rs9939609 oraz *MC4R* rs17782313 a parametrami biochemicznymi i antropometrycznymi w zależności od zdiagnozowania MetS na podstawie zmodyfikowanych kryteriów IDF z 2009 roku;
- ✓ genów *PPAR-γ* rs1801282, *FTO* rs9939609 oraz *MC4R* rs17782313 i parametrami biochemicznymi i antropometrycznymi oraz występowaniem poszczególnych komponentów MetS;
- ✓ genu *TNF α* rs1800629 i poziomem cytokin prozapalnych w surowicy krwi;
- ✓ genu *IFN γ* rs2430561 a poziomem wybranych markerów kaskady zapalnej zależnej od *IFN γ*.

W pierwszej pracy pod tytułem „Associations between the components of metabolic syndrome and the polymorphisms in the peroxisome proliferator-activated receptor gamma (*PPAR-γ*), the fat mass and obesity-associated (*FTO*), and the melanocortin-4 receptor (*MC4R*) genes.” opublikowanej w 2018 w czasopiśmie *Aging* habilitanka wnioskuje, że nieprawidłowości związane z MetS można uzasadnić uwarunkowaniami genetycznymi. W przeprowadzonym badaniu wykazała, że genotyp A/A polimorfizmu rTO9939609 zwiększa ryzyko hiperглиkemii, a genotyp C/C wariantu *PPAR-γ* rs1801282 determinuje podwyższone ciśnienie krwi u kobiet w wieku 45–60 lat.

W drugiej z cyklu prac opublikowanej w 2018 roku w *Agind Dis* pod tytułem „Searching for factors raising the incidence of metabolic syndrome among 45-60-year-old women” dr M. Szkup potwierdziła, że mechanizmy leżące u podstaw MetS są złożone i

Pielęgniarstwo, Położnictwo, Ratownictwo medyczne, Fizjoterapia, Lekarski, Stomatologia i Analityka Medyczna. Jednocześnie należy podkreślić, że habilitantka prowadzi również zajęcia w języku angielskim dla studentów anglojęzycznych. Realizuje zajęcia na studiach podyplomowych oraz w ramach kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (kursy specjalistyczne, kwalifikacyjne i szkolenia specjalizacyjne). Była zaangażowana w opracowanie programów nauczania dla realizowanych przedmiotów i modułów. Dr Szkup jest współautorką pięciu fragmentów podręczników akademickich. Pełniła funkcję promotora 9 prac licencjackich, 48 prac magisterskich głównie z kierunku pielęgniarstwo, a także położnictwo, fizjoterapia, zdrowie publiczne. Kandydatka do stopnia doktora habilitowanego była też promotorem pomocniczym w zakończonym przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Zimny pt.: „Wieloaspektowe funkcjonowanie kobiet z cukrzycą typu 2 w okresie okołomenopauzalnym”.

Dorobek dydaktyczny Habilitantki jest w opinii recenzenta znaczny, zwłaszcza, że dr n. med. Małgorzata Szkup równolegle prowadzi zajęcia w języku polskim i angielskim, dla wielu roczników studenckich, z kilku przedmiotów na więcej niż jednym Wydziale. Ponadto jest nie tylko wykładowcą ale i twórcą programów kształcenia, co dobitnie świadczy o jej wszechstronności i dojrzałości dydaktycznej.

Ocena działalności organizacyjnej

Dr Małgorzata Szkup była Koordynator Kształcenia Teoretycznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER), oś priorytetowa: Wsparcie dla obszaru zdrowia, nazwa działania: Kompetencje zawodowe i kwalifikacje kadr medycznych, Pn. „Kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi (PiP)”. Pełniła funkcję kierownika Kursu Specjalistycznego dla pielęgniarek i położnych „Ordynowanie leków i wypisywanie recept cz. I i II” oraz członka Komisji Regulaminowo-Rekrutacyjnej i Egzaminacyjnej na kursach dla pielęgniarek i położnych.

W latach 2012-16 była pracownikiem ds. organizacji i obsługi staży zagranicznych, kursów i szkoleń na rzecz projektu „Przedsiębiorczy profesjonalista w polskim systemie zdrowia publicznego” współfinansowanego ze środków unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Program Operacyjny Kapitał Ludzki – Poddziałanie 4.1.1. „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni”.

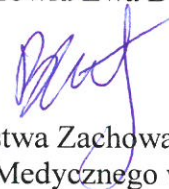
Analizując działalność organizacyjną Kandydatki stwierdzam, że jest ona znacząca.

Wniosek końcowy

Reasumując, w oparciu o pozytywną ocenę publikacji wchodzących w skład głównego osiągnięcia naukowego, a także pozostały dorobek naukowy i dydaktyczny, w świetle obowiązującej Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (z późniejszymi zmianami), uważam, że dr n. med. Małgorzata Szkup spełnia wymagania stawiane kandydatom do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu. Oceniając dorobek organizacyjny stwierdzam, że spełnia kryteria kandydata do wymienionego wyżej awansu naukowego.

Z uwagi na powyższe składam zatem wniosek do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie o dopuszczenie dr n. med. Małgorzaty Szkup do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

dr hab. n. o zdrowiu Ewa Borowiak

Zakład Pielęgniarstwa Zachowawczego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi